

Drodzy Czytelnicy!

I tak bawiąc i ucząc (mamy nadzieję ;) doszliśmy do 10 numeru „Treli Moreli”. Z okazji tego „tyciego” jubileuszu dziękujemy wszystkim autorom oraz wiernym czytelnikom i prosimy o dalszą współpracę i zainteresowanie!

W aktualnym wydaniu postanowiliśmy, nawiązując do gorącej pory roku, zająć się egzotyką. Dlatego zaglądamy do stałych bywalców tropików i sprawdzamy, jak się w Polsce żyje przedstawicielom egzotycznej fauny. Na ten temat rozmawiamy z Panią Ewą Kussowską z Gdańskiego Ogrodu Zoologicznego.

Zagłdamy również do innych „zoo” - najstarszych, największych, najciekawszych. Ponadto polecamy książki na wakacje i jak zwykle, zachęcamy do rozwiązywania kilku ambitnych zadań. Życzymy cudownych, słonecznych wakacji z „Trelami Morelami”!

Wydarzenia

Sztandar dla szkoły

Dnia 5 czerwca 2019 roku odbyła się uroczystość poświęcenia i nadania Sztandaru Szkoły. Sztandar został ufundowany po wielu wysiłkach i staraniach rodziców, nauczycieli i dzięki hojności darczyńców. Mszę Świętą koncelebrował Jego Ekscelencja ksiądz biskup Wiesław Śmigiel, ordynariusz Diecezji Toruńskiej

X Festyn Rodzinny

18 maja 2019 roku odbył się jubileuszowy X Festyn Rodzinny "Podziel się uśmiechem". Na uczestników czekało mnóstwo atrakcji i zabaw. Organizatorem Festynu było Stowarzyszenie dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej oraz Ich Rodzin "Dziewiętnastka" we współpracy ze Szkołą Podstawową nr 19, pod czujnym okiem Pani Anny Gużyńskiej.

Pożegnanie klasy 8a i 3AG

W kwietniu klasy ósme po raz pierwszy, a klasy trzecie gimnazjum po raz ostatni zdawały egzaminy końcowe. Trzymaliśmy kciuki za naszych absolwentów. Ostatni rok nauki w naszej szkole minął szybko i oto nadszedł smutny moment pożegnania. Życzymy samych sukcesów!

POROZMAWIAJMY ...

Wywiadu udzieliła pani Ewa Kussowska (Dział Edukacyjny, Gdański Ogród Zoologiczny).

Trele Morele: Przeczytaliśmy na Państwa stronie internetowej, że zoo w Gdańsku jest bardzo duże, to największy ogród zoologiczny w Polsce. Ile kilometrów liczy średnio trasa zwiedzania?

Ewa Kussowska: Trasa zwiedzania to około 5 km. Może być trochę dłuższa lub krótsza, wszystko zależy, którą drogę wybierzemy - ponieważ na całej trasie jest sporo pętli.

T.M.: Co jedzą zwierzęta i gdzie kupujecie Państwo pokarm dla nich? Czy zdarzają się produkty, które trudno dostać w Polsce?

E.K.: Karma dla zwierząt dostarczana jest przez wybranych w drodze przetargu (czyli konkursu na najsmaczniejsze i najzdrowsze jedzenie) dostawców czyli rolników, hodowców zwierząt, pośredników handlu lub producentów. Zwierzęta jedzą różne jedzenie w zależności od gatunku. Zwierzęta mięsożerne zjadają mięso, ryby lub robaczki, roślinożerne jedzą rośliny, wszystkożerne jedzą rośliny i mięso. Dodatkowo zwierzęta mogą być karmione zbożami, pieczywem, nasionami lub specjalistyczną karmą. Obecnie większość produktów jest dostępna w Polsce. Nie hodujemy zwierząt, dla których nie można kupić pokarmu w naszym kraju lub jeśli pokarm jest bardzo drogi.

T.M.: Czy zwierzęta w zoo są trochę oswojone? Czy opiekun może wejść na ich wybieg?

E.K.: Wszystko zależy od gatunku i charakteru zwierzęcia. Niektóre zwierzęta są trochę oswojone, opiekunowie wchodzą do nich na wybieg i mają z nimi bezpośredni kontakt. Opiekunowie nigdy nie wchodzą na wybieg w obecności dużych drapieżników (lew, tygrys, puma itp.) oraz małp (orangutan, szympansy).

T.M.: Kto opiekuje się zwierzętami, gdy zachorują? Czy można zrobić prześwietlenie żyrafie lub słoniowi?

*E.K.:*W zoo pracuje weterynarz. Weterynarz opiekuje się zwierzętami gdy są chore. Dodatkowo pomaga mu opiekun zwierzęcia. Oczywiście robi się prześwietlenie wszystkim zwierzętom, służy do tego przenośny rtg.

T.M.: Co robią w zimie zwierzęta egzotyczne? Czy mogą wychodzić na dwór, gdy jest zimno?

*E.K.:*Zwierzęta, które nie tolerują niskich temperatur zimą mieszkają w pawilonach. W zoo mieszkają zwierzęta egzotyczne (z ciepłych krajów), które wychodzą na zewnątrz cały rok i nie boją się zimna.

T.M.: Czy zdarzają się papugi, które potrafią mówić?

*E.K.:*Tak, zdarzają się papugi, które potrafią mówić. Mówiące papugi można u nas spotkać, ale rozmawiają głównie ze swoimi opiekunami;-).

T.M.: Czy jakieś zwierzę jest szczególnie lubiane przez pracowników i gości zoo?

*E.K.:*Każdy z pracowników ma swoje ulubione zwierzę. Goście też mają swoje ukochane zwierzęta. Niektórzy odwiedzają je regularnie w zoo.

T.M.: Bardzo dziękujemy za rozmowę! Z przyjemnością odwiedzimy gdańskie zoo.
(notowała I. L.)

Ale wkoło jest wesoło

Dwa rekiny zauważyły człowieka na desce windsurfingowej.

Jeden mówi do drugiego:

- O! I to jest obsługa. Ładnie podane, na tacy, z serwetką!

Z notatnika przyrodnika

SAFARI – CO TO TAKIEGO...

Dawniej – wyprawa myśliwska lub dłuższa podróż karawaną w Afryce

Dzisiaj – zorganizowana wyprawa mająca na celu podziwianie i fotografowanie przyrody, a zwłaszcza zwierząt w ich naturalnym środowisku.

ZOO SAFARI w DVUR KRALOWE (Czechy)

Niecałe 40km od Kudowy Zdroju (45min. samochodem) znajduje się unikalny, jeden z największych w Czechach ogrodów zoologicznych - ZOO Safari. Ogród ten jest położony na ponad 60 ha i ma ponad 70 letnią tradycję. Znajdziemy tu wiele ciekawych ekspozycji w pawilonach: Zwierząt Drapieżnych (lwy, tygrysy,...), Ptasi Świat, Świat Dinozaurów, Świat Flamingów, Okapi, Surykatki, Małpy, Orangutany, Wodny Świat, Świat Słoni i wiele innych.

Jednak **specjalnością** ogrodu i **największą atrakcją jest Afrykańskie Safari**, gdzie na kilkunastu hektarach biegają luzem liczne zwierzęta kopytne: różnorodnego rodzaju Antylopy, Bawoły, Zebry, Po tej części ogrodu poruszamy się specjalnym autobusem i z jego pokładu oglądamy zwierzęta.

PRYWATNY PARK DZIKICH ZWIERZĄT - KADZIDŁOWO SAFARII NA MAZURACH

Kadzidłowo znajduje się ok. 10km od Rucianego-Nidy. Miłośnikom przygód polecamy wizytę w Prywatnym Parku Dzikich Zwierząt. Park zajmuje obszar ok.100ha w Puszczy Piskiej. Dr Andrzej Krzywiński założył park w celu zachowania wymierających gatunków zwierząt. Zobaczyć tam można m. in. tarpany, daniele, wilki skandynawskie, łosie, jelenie, rysie, bizona, żubry, bobry, żurawie, puchacze, cietrzewie, głuszce, jarząbki, osły, sarny, dziki oraz wiele gatunków ptaków.

NAJCIEKAWSZE ZOO NA ŚWIECIE

Singapore Zoological Gardens, Singapur

Słynie z "otwartej koncepcji" - zwierzęta nie są trzymane w klatkach i mają wielkie, odpowiadające ich naturalnemu środowisku, wybiegi. Wszystkie ewentualne bariery i zapory są niewidoczne dla zwiedzającego, a wiele zwierzaków porusza się po całym terenie bez ograniczeń, np. orangutany przemieszczają się nad głowami zwiedzających.

Tiergarten Schönbrunn, Wiedeń

Najstarsze zoo na świecie. Wybiegi zwierząt są wyjątkowo duże i ukształtowane w sposób możliwie najbardziej zbliżony do naturalnego. Szczególnymi atrakcjami wiedeńskiego zoo są pomieszczenia imitujące lasy deszczowe, część poświęcona zwierzętom z Ameryki Południowej oraz dom orangutanów.

Berlin Zoo, Niemcy

Berliński ogród zoologiczny to jeden z największych ogrodów zoologicznych na świecie. Posiada też najbogatszy inwentarz zwierząt na naszej planecie. Jedną z atrakcji ogrodu jest tzw. "zoo bez krat" - wydzielony obszar, na którym można spotkać się oko w oko z niektórymi, nie stwarzającymi zagrożenia zwierzakami.

Animal Kingdom, Orlando

Animal Kingdom jest częścią Disney Theme Park w Orlando na Florydzie. Ma powierzchnię ponad 500 hektarów i jest największym parkiem tematycznym Disneya na świecie. Żyją tu m.in. nosorożce, antylopy, ponad 1500 zwierząt egzotycznych, oraz setki gatunków ryb i ptaków! Park podzielony jest na siedem części tematycznych - Oaza, Wyspa Odkryć, Wioska Minnie i Mickey, Afryka, Planeta Rafiki, Azja, Dinolandia. W parku znajduje się także najlepsza kolejka górską Disney World - Expedition Everest.

Ranua Zoo w Rovaniemi

W fińskim zoo Ranua zebrano przedstawicieli prawie wszystkich mieszkańców Arktyki – niedźwiedzie, wilki, sowy, cętkowane rysie i łosie. W pokrytym śniegiem sosnowym lesie w pobliżu koła podbiegunowego, który jest nazywany przez ludzi zoo, mają prawdziwy dom. Pierwsza część trasy trzech kilometrów biegnie po leśnych ścieżkach, druga – po drewnianych deskach, zawieszonych na wysokości drzew. Można spędzić godziny wędrując i oglądając spokojne życie niedźwiedzi i wydr.

ZADANIE ZE ZWIERZAKIEM

Znajdź nazwy zwierząt, które ukryły się w następujących wyrazach:

SŁOŃCE

KOTWICA

JEŻYNA

WIATRAK

MIODZIK

KOZAKI

ZLEW

LISTOPAD

NARYSOWAĆ

(Katarzyna Siuda)

≧ notatnika historyka

Najstarszy Ogród Zoologiczny w Polsce znajduje się we Wrocławiu i został otwarty 10 lipca 1865 r.

Ogród mieści się na 33 hektarach i zamieszkuje go ponad 10 tysięcy zwierząt.

We wrocławskim zoo można obserwować zwierzęta ze wszystkich kontynentów i środowisk.

Na terenie zoo znajduje się 12 pawilonów tematycznych, przedstawiających określone regiony świata lub wybrane grupy zwierząt.

Jest to m.in. Ptazarnia, Terrarium z Motylarnią, Małpiarnia, Słoniarnia, Fokarium, Sahara, Madagaskar.

Najnowsze obiekty to Afrykarium - prezentuje życiodajne wody Afryki i Terai- gdzie żyją nosorożce indyjskie o imionach Manas i Tarun.

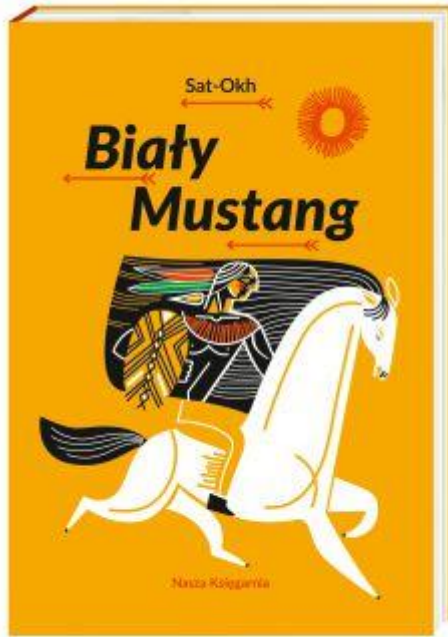
Serdecznie zapraszam do zwiedzenia zoo we Wrocławiu!

(Beata Glazińska)

To trzeba przeczytać!

Gdyby ktoś się zastanawiał, jak miło i sensownie spędzić wakacyjne wieczory (i nie tylko), może skorzystać z naszych wskazówek i zajrzeć do książek polecanych przez nas i naszych znakomitych współpracowników. A po uważnym przeczytaniu recenzji i książek, zachęcamy do udziału w konkursie!

„Biały Mustang”

Książka pod tytułem „Biały Mustang”, której autorem jest Sat-Okh, to zbiór legend indiańskich. Jest ona szczególnie ciekawa, ponieważ każdy rozdział opowiada inną historię, a każda następna jest ciekawsza od poprzedniej. Najbardziej podoba mi się historia o niedźwiedziu i chociaż była trochę smutna, to ukazano w niej prawdziwe uczucia syna do matki.

Czas poświęcony na przeczytanie tej książki nie był czasem straconym.

(Alicja Cholewa, klasa 7c, SP nr 10)

„NELA MAŁA REPORTERKA”

Bardzo lubię czytać i kolekcjonować książki z serii "Nela mała reporterka".

Dzięki nim mogę podróżować w wyobraźni do odległych zakątków świata i poznawać różne ciekawe historie.

Sz szczególnie interesują mnie zwierzęta mieszkające na innych kontynentach oraz to jak żyją tam dzieci, które są w moim wieku.

Serdecznie zachęcam do lektury 😊

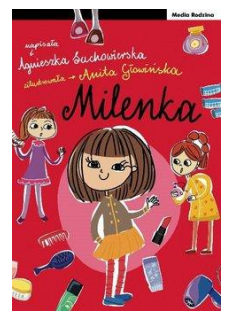
(Eryk Glaziński, klasa 3)

„Milenka” – tę książkę warto przeczytać niezależnie od wieku!

Główna bohaterka marzy, pewnie jak wszystkie dziewczyny na całym świecie, aby być piękną. Ma dziewięć lat i siedząc na lekcji matematyki zamienia się w piękną, jak lalka Rita, kobietę. Chcesz wiedzieć, co z tego wyniknie i co czuje piękność? Sięgnij po książkę (sprawdziliśmy - nie gryzie).

(M.S.)

A teraz czas na zadanie! Odpowiedz pisemnie na trzy pytania nawiązujące do przedstawionych powyżej książek! Kartkę z odpowiedziami (preferowane czytelne pismo ☺) oddaj do biblioteki do 30.09.2019. Spośród prawidłowych odpowiedzi zostaną wylosowane trzy, których autorzy otrzymają nagrody. (I.L.)

1. Co to jest Zanzibar? To miejsce odwiedziła Nela, mała reporterka.
2. Spróbuj wytropić, co to za tajemnicza postać: Sat-Okh!
3. Czy potrafisz wymienić trzy znane kobiety, które dokonały niezwykłych czynów lub odkryć? Zapisz imiona i nazwiska tych kobiet oraz informacje, kim były!

Ciekawostki o zwierzętach egzotycznych

Czy wiesz, że...

- Słonie to jedyne ssaki, które nie potrafią skakać.
- W Australii żyje dwa razy więcej kangurów niż ludzi.
- Język żyrafy jest koloru czarnego i jest tak długi, że może sobie nim wyczyścić uszy.
- Tygrysy mają paski nie tylko na futrze, ale również na skórze.
- Niektóre gatunki papugi mogą żyć ponad 80 lat.
- Ucho zebry potrafi się obrócić niemal w każdym kierunku.
- Lwy mają określony podział obowiązków: lwice zajmują się polowaniem i opieką nad małymi, a lwy zajmują się zdobywaniem i obroną terytorium oraz ochroną i powiększaniem stada.
- Słonie boją się pszczoł. Używają specjalnego sygnału, żeby ostrzegać przed nimi innych członków stada.
- Największa żyrafa miała 5,87 m i ważyła 2000kg.
- Tygrys jednym skokiem pokonuje odległość 8–9m.
- Skóra węża pokryta jest łuskami. Węże zrzucają swoją skórę od 1 do 4 razy w roku (czym starszy wąż tym mniej razy).
- Hipopotam potrafi wstrzymać powietrze pod wodą do 6 minut.

Zagadki o zwierzętach egzotycznych

1. „Choć przypomina człowieka
Na drzewo chętnie ucieka
Banany zjada łapczywie
I wrzeszczy przeraźliwie.”

2. „Wielkie łapy
Wielka głowa
Wokół głowy grzywa płowa
Kłopot musi mieć prawdziwy
Z uczesaniem takiej grzywy.”

3. „Jest szary, powolny i wielki
I uszy ma w kształcie wachlarzy,
Ma trąbę i ogon z pędzelkiem
Je dużo i dużo też waży.”

4. „Wśród zwierząt najdłuższą ma szyję
Więc pewno nieczęsto ją myje
Na sierści ma plamy wzorzyste,
Wprost z drzewa zrywa liście
soczyste.”

(Justyna Kobyłecka)

